

Soldan sağa konuşmacılar: Stephen Sackur - Former host of BBC HARDtalk, Presenter of The Times at One on Times Radio; Joerg Wuttke – Partner DGA-Albright Stonebridge Group; TBC Michael Vassiliadis - President of the Mining, Chemical and Energy Workers' Union (IG BCE); Carsten Brzeski - Global Head of Macro Research and Chief Eurozone Economist ING, Chief Economist, ING Germany

Moderatör Sackur, Carsten Brzeski'den dünya ekonomisinin güncel durumuna ilişkin analizini ve Avrupa'nın küresel sahnedeki yeri hakkında yorumda bulunmasını istemiştir. Brzeski, yaptıkları haftalık ve aylık tahminlere dayanarak küresel ekonominin durumunun jeopolitik durumdan daha iyi olduğunu ifade etmiştir, jeopolitik açıdan en kötü durum senaryolarının şu anda gerçekleşmekte olduğunu söyleyerek, küresel ekonomide bunu gözlemlemediklerini eklemiştir. Brzeski'nin daha spesifik bölgesel analizleri ise aşağıdaki gibidir:

- **ABD Ekonomisi:** Yavaşlama var ama resesyon yok; gümrük vergilerinin olumsuz etkileri henüz tam olarak görünmüyor. Düşük enerji fiyatları yaklaşımı, şirketler/yüksek gelirler için vergi indirimleri ve yabancı şirketleri ABD'ye yatırım yapmaya itecek gümrük vergileri. ABD'nin bu yaklaşımı, özellikle Avrupa'da olmak üzere diğer bölgelerdeki büyümeyi baltalıyor ve serbest ticaret/küreselleşmenin faydalarını hiçe sayıyor.
- **AB Ekonomisi:** Avrupa'ya baktığımızda, Berlin'den gelen mali teşviklerin, savunma alanına yapılan yatırımların, en azından bir süreliğine piyasa havasını hafifleten önemli bir değişiklik yarattığını düşünüyorum. Uygulanan gümrük vergilerine baktığımızda, makro analiz yapabileceğimiz bir noktada, ABD'nin uyguladığı %15'lik gümrük vergilerinin AB büyümesini 0,3 puan düşürdüğünü görüyoruz. Bu şu aşamada yönetilebilir bir durum. Ancak Avrupa'nın hırslı ve rekabetçi hedefleri olmasına rağmen her zamanki gibi sorunu koyduğu hedefleri hayata geçirmek. Bu açıdan Avrupa'yı Japonya'ya benzetmek mümkün - hırslı ancak tutarlı sonuçlar elde edemeyen, yavaş büyüyen bir ekonomi.

Moderatör Sackur, "Eğer dünya şu anda Donald Trump ve onun dünya görüşünün öncülüğünde bir tür merkantilizm olan ekonomik milliyetçilik tarafından domine ediliyorsa, Avrupa'daki ekonomi politika yapıcılar ve bu odadaki insanlar, yani iş dünyası liderleri, CEO'lar ve kurumsal düzeyde stratejik kararlar vericiler, küresel ekonomik milliyetçilik çağına nasıl yanıt vermeleri gerektiğini biliyorlar mı?" sorusunu yöneltmiştir.

Brzeski, liderlerin tam olarak hazır olmadığını ve ilk refleksin hala 20. yüzyılın Avrupa makro iş modelini canlandırmaya çalışmak olduğunu hissettiğini belirtmiştir. İhracata dayalı bir modelin ancak gelişirse işe yarayacağı gerçeğini ve küresel ekonominin bu yapısal dönüşümünü tam olarak kavrayabilmiş olmadığımızı da eklemiştir.

Moderatör Sackur, Carsten Brzeski'nin sunduğu görüşlerin iyimser olmamakla beraber tamamen negatif de olmadığını altını çizmiştir. Bu vesileyle, Joerg Wuttke'ye şu anda küresel ekonomideki eğilimlere ilişkin en genel düzeydeki görüşünün ne olduğunu ve özellikle Çin'in küresel ekonomideki konumunu açıklaması üzere söz vermiştir.

Wuttke, genel olarak bakıldığında Çin'in oldukça önemli zorluklarla karşı karşıya olduğunu, Avrupa'nın da benzer şekilde zorluklarla boğuştuğunu ifade etmiştir. Avrupa ekonomisinin "çökmeyeceğini" ancak son yıllarda hepimizin yararlandığı türden güçlü bir büyümenin de gerçekleşmeyeceğini aktaran Wuttke, Avrupa'da çalışan nüfusun azaldığı, lokal/yerel şirketlerin borç problemleriyle yüzleştiğini paylaşmıştır. Ayrıca Wuttke, "Elbette ABD ile Çin arasındaki ticaret savaşı da belirsizliği artıran bir başka faktör. Ancak Pekin'in bu konuda oldukça soğukkanlı ve sakin davrandığını söylemek mümkün. Ama bence esas kritik dönem Trump'ın Çin'e yaptırım gümrük vergileri konusunda cezai adımlar atıp atmayacağına karar vereceği kasım ayıdır. Ama genel olarak ABD ile olan ticari ilişkilerinden ziyade kendi ekonomilerinden yana kaygılanıyorlar." yorumunda bulunmuştur.

Bunun üzerine Moderatör Sackur, "Çin, yıllık %6, %7, %8'lik büyümeden %2 veya %3'lük büyümeye düşüşü rahatlıkla yani, siyasi veya ekonomik istikrarsızlık olmadan absorbe edebilir mi?" sorusunu yöneltmiştir.

15. Beş Yıllık Plan kapsamında Çin'in şu anda azalan işgücü nüfusuyla nasıl başa çıkabileceğini araştırmakta olduğunu söyleyen Wuttke, Beijing'de zayıf bir ekonomik liderlik olduğunu söylemenin mümkün olduğunu ancak bu durumun 2027'de parti kongresi ve yeni bir devlet konseyi kurulduğunda değişebileceğini zira merkezi liderlikte yer alabilecek inanılmaz derecede iyi bölgesel liderler olduğundan bahsetmiştir. Çin'deki kapasite fazlası sorununu çözmek için konsolidasyona gidileceğini hatta bunun izlerini elektrikli araç sektöründe çoktan gördüğümüzü belirten Wuttke, Covid öncesi dönemde 350 olan elektrikli araba markası sayısının günümüzde 49'a düştüğünü bildirmiştir.

Avrupa'nın yıllardır gerçek bir aksiyon almadan sadece planlar yaptığına ve atılan sınırlı adımların mücadele edilen sorunların büyüklüğüyle uyuşmadığı konusunda katılımcılardan biriyle hemfikir olan Brzeski'ye, Moderatör Sackur şu soruyu yöneltti: "Biz bugün Avrupa olarak, enerji ve enerji maliyetleri konusunda ne durumdayız? Avrupa'nın politikacıları, yeşil dönüşümün bazı unsurlarından, net sıfır taahhütlerinden uzaklaşmanın yöntemlerini bulacaklar mı? İş dünyası liderleri, bu tür bir yeşil dönüşüme o denli bağlı olmayan bir siyasi ve düzenleyici ortam mı beklemeli?"

Brzeski, Avrupa enerji fiyatlarının ABD'ninkilerden bariz bir şekilde çok daha yüksek olduğunu ve bu durumun herkes tarafından hissedildiğini belirterek söze başlamıştır. Brzeski, tipik bir şekilde Avrupa'nın bu durumu düzeltmeye yönelik niyet ve planları olduğunu ancak enerji fiyatlarını somut olarak düşürmeye yakın olmadığını aktarmıştır. Brzeski, yeşil geçişin nasıl yapılandırılacağı ve bu geçişin maliyetinin, X yıl içinde tamamen yenilenebilir hale gelmek için gerekli olan yatırımlarla nasıl dengeleneceğinin en riskli konu olduğunu söylemiştir. Son olarak, pragmatik bir yaklaşım kapsamında Yeşil Dönüşümün bazı vaatlerinden vazgeçmemiz gerekeceğini öngören Brzeski, bu vaatlerden vazgeçildiği takdirde yine de daha düşük enerji fiyatları sunulabilecek mi noktasında emin olmadığını belirtmiştir.

Moderatör Sackur, "Avrupa kimya endüstrisi nereye gidiyor?" sorusunu cevaplandırması için sözü Wuttke'ye vermiştir. Wuttke'nin yanıtı şu şekilde olmuştur:

"Çin ekonomisi son beş yılda %35 büyürken, Çin'e yaptığımız ihracat hacmi %24 azaldı. Bu durum, pazar erişimi ve benzeri konularda problemler olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Pazarlarımızın hala büyük bir kısmını Amerika Birleşik Devletleri'nin oluşturduğunu kabul etmeliyiz. Amerika Birleşik Devletleri'nde 2,4 trilyon dolarlık varlığımız var. Avrupa Birliği olarak Çin'de ise sadece 185 milyar dolarlık varlığımız var. Odağımızı ASEAN bölgesine hatta belki Afrika'ya çevirmek gerekebilir."

Sackur bunu takiben Wuttke'ye şu soruyu yöneltmiştir: "İnovasyon ve en son teknolojilerde liderlik açısından Avrupa'nın hala önde olduğunu düşünüyor musunuz?"

Avrupa'nın güçlü yanlarından birinin hala inanılmaz bir müşteri ağına sahip olması olduğunu belirten Wuttke, geleceğin teknolojilerini birlikte geliştirmek üzere Avrupa'da bir güven ortamı olduğunun da altını çizmiştir. İnovasyonun formülünü talep artı beyin gücü olarak tanımlayan Wuttke, Avrupa'daki talep eksikliğinin dünyanın başka bölgelerinden karşılanabileceğini ancak esas eksikliğin "beyin gücü" yani "nitelikli mühendisler" olduğunu ifade etmiştir. Kimya mühendisliği alanında en iyi 100 üniversiteden 50'sinin Çin'de olduğuna dikkat çeken Wuttke, Avrupa'daki eğitim sisteminin gençleri bilime özendirilmekte yetersiz kaldığını belirtmiştir. Eskiden Amerika'ya olan beyin göçünün artık Çin'e doğru olmak üzere yön değiştirdiğini de ekleyen Wuttke, nitelikli mühendisleri Avrupa'ya çekecek mekanizmaların geliştirilmesinin şart olduğunu vurgulamıştır.

Moderatör Sackur'un katılımcılara söz vermesiyle, Wuttke'ye şu soru yöneltilmiştir: "Trump'ın Çin'e karşı sert bir tutum sergilememiz için bize baskı yaptığı böylesine bir döndemde AB ile Çin arasındaki ilişkinin nasıl gelişeceğini düşünüyorsunuz?"

Wuttke'nin yanıtı şu şekilde olmuştur:

"Bence Avrupa, Beyaz Saray'ın tutumundan bağımsız olarak önce kendi çıkarlarının neler olduğunu gerçek anlamda tanımlamalı. Çin'den nerede fayda sağlayabileceğimizi tespit etmeliyiz. Çinlilerle birlikte üçüncü pazarlarda, örneğin Afrika'da Alman teknolojisi ve Çin finansmanı ile büyük projelerde yer almak belki bir olasılık olabilir. Ancak, Çin'e 185 milyar dolar, Amerika Birleşik Devletleri'ne ise 2,4 trilyon dolar yatırım yapmış olduğumuzu ve her yıl Çin'den daha fazla Teksas'a yatırım yapmakta olduğumuzu unutmamak gerek. Bu durumda, bizim için ihracat açısından ABD'nin Çin'e kıyasla 10 kat daha önemli olduğu açıktır. Tüm bunları göz önünde bulundururken bir yandan da diğer ülkelerle nasıl bir ilişki kuracağımızı, serbest ticaret anlaşmalarını nasıl geliştireceğimizi düşünmemiz gerekiyor."

Bunu takiben Sackur, katılımcılara teşekkürlerini ileterek panel oturumunu sonlandırmıştır.

